07/12/2023

Αρχιμανδρίτης π. Δανιήλ Ψωίνος: «Απαντήσεις σε λειτουργικές απορίες» – 3ο μέρος

/ Ενορίες

Ο Αρχιμανδρίτης π. Δανιήλ Ψωίνος, Ιεροκήρυκας της Ιεράς Μητροπόλεως Πειραιώς, πραγματοποίησε την τρίτη κατά σειρά ομιλία του με θέμα «Απαντήσεις σε λειτουργικές απορίες», στον Ιερό Ναό Ευαγγελιστρίας Πειραιώς, την Τετάρτη 6 Δεκεμβρίου 2023.

Της ομιλίας, που δόθηκε στο πλαίσιο του προγράμματος «ΕΝΟΡΙΑ εν δράσει...»,

προηγήθηκε Ιερά Παράκληση προς την Υπεραγία Θεοτόκο τη Βηματάρισσα.

Η ομιλία του π. Δανιήλ ήταν η τελευταία που πραγματοποίησε στο πλαίσιο των φετινών εκδηλώσεων, αποτελώντας μία προσπάθεια προσεκτικής προσέγγισης των λειτουργικών πράξεων της Εκκλησίας, απαντώντας σε ερωτήματα και απορίες που απασχολούν και τίθενται κατά καιρούς από πολλούς πιστούς. Γιατί η καλή γνώση των λειτουργικών δρώμενων, επιτρέπει την ορθή συμμετοχή σε αυτά των μελών του Σώματος του Χριστού.

Παρακολουθήστε την ομιλία:

Η ομιλία ξεκίνησε με αναφορά στον αρραβώνα και τον γάμο, γεγονότα που αποτελούν όμορφους σταθμούς στην ζωή των ανθρώπων, οι οποίοι προστρέχουν στην χάρη του Θεού για να τα ευλογήσει.

Και ασχολήθηκε πρώτα με την διαδικασία που ονομάζουμε αρραβώνα, ξεχωρίζοντας δύο καταστάσεις. Δηλαδή τον κανονικό αρραβώνα που είναι μια ιερή ακολουθία που τελείται μέσα στο Ναό, μαζί με το μυστήριο του γάμου αφενός, και την συνάθροιση που πραγματοποιείται σε κάποιο σπίτι και ανταλλάσσονται οι βέρες αφετέρου, μια διαδικασία που δεν είναι ο αρραβώνας και δεν ιερολογείτε, αλλά είναι απλά η επισημοποίηση της σχέσης των μελλονύμφων.

Μιλώντας για το μυστήριο του γάμου, σημείωσε πως τίθεται συχνά το ερώτημα ποια ημέρα τελείται, και για το θέμα αυτό ο π. Δανιήλ τόνισε ότι στους ιερούς Κανόνες, δεν υπάρχει καμία απαγόρευση για την τέλεση του γάμου οποιαδήποτε ημέρα της εβδομάδας.

Υπάρχει όμως Κανόνας που σημειώνει ότι δεν πρέπει να τελούνται γάμοι την Μ. Τεσσαρακοστή, διότι ο γάμος είναι αναιρετικός του πένθους της νηστείας. Γι’ αυτό και εμμέσως πλην σαφώς, απαγορεύεται η τέλεση του γάμου και σε άλλες ημέρες νηστείας.

Σχετικά με το ποτήρι κρασί που προσφέρει ο Ιερέας στους νεόνυμφους κατά την ώρα του μυστηρίου, ο π. Δανιήλ εξήγησε ότι τα παλαιότερα χρόνια όλα τα μυστήρια, επομένως και ο γάμος γίνονταν μέσα στην θεία Λειτουργία και οι νεόνυμφοι κοινωνούσαν. Σήμερα που τελείται ξεχωριστά, η Εκκλησία τους προσφέρει το κοινό ποτήριο για να τους δείξει ότι όλα πλέον είναι κοινά.

Αυτό το ποτήριο προσφέρεται από την Εκκλησία μόνο στον γαμπρό και τη νύφη, αλλά επειδή και ο ρόλος των παρανύμφων είναι δυνατός και δραστικός, δεν είναι λάθος να προσφέρεται αυτό το κοινό ποτήριο και σε αυτούς, επεσήμανε.

Αναφορικά με την ρίψη ρυζιού ή κουφέτων, ο π. Δανιήλ επεσήμανε καταρχήν ότι η ένταση με την οποία πολλές φορές γίνεται, δεν συνάδει με την ιερότητα του χώρου και του μυστηρίου. Ωστόσο, το έθιμο αυτό είναι παλαιότατο και υπάρχουν πολλές μαρτυρίες ότι υπήρχε το έθιμο κατά την περίοδο του Βυζαντίου.

Στη συνέχεια αναφέρθηκε σε κάποια ειδικά σημεία που αφορούν την θεία Λειτουργία, όπως την συχνή θεία Κοινωνία των πιστών και την μετάληψη των ετοιμοθάνατων. Επίσης έκανε μνεία στην κατ’ οικονομία ταφή ετερόδοξων από ορθόδοξο Ιερέα, όταν δεν υπάρχει κληρικός του δόγματος του, με μία στοιχειώδη νεκρώσιμη ακολουθία που περιλαμβάνει τα απολύτως απαραίτητα.

Αναφέρθηκε ακόμη σε στοιχεία της εξόδιου ακολουθίας, όπως την συνοδεία και λιτανεία του νεκρού σώματος των πιστών κατά την ταφή, αλλά και την μη τέλεση κηδείας σε αβάπτιστους ανθρώπους.

Προχωρώντας σε άλλες απορίες πιστών, ο π. Δανιήλ μίλησε για το εωθινό Ευαγγέλιο που διαβάζεται στον Όρθρο της Κυριακής. Εξηγώντας ότι αναφέρεται πάντα στην Ανάσταση, για την οποία πληροφόρησε τις μυροφόρες Άγγελος Κυρίου με λαμπρά λευκή και φωτεινή στολή, γι’ αυτό και ο Ιερέας που το διαβάζει φοράει λευκά άμφια.

Κι ακόμη, ο Άγγελος βρισκόταν καθισμένος στα δεξιά κι επειδή η Αγία Τράπεζα είναι ο Τάφος του Χριστού, ο Ιερέας ίσταται στα δεξιά της Αγίας Τράπεζας κι εκεί διαβάζει το Ευαγγέλιο που είναι αναστάσιμο μήνυμα.

Ο π. Δανιήλ ολοκλήρωσε την ομιλία του με το μυστήριο του ιερού Ευχελαίου, τονίζοντας μεταξύ άλλων, ότι επικράτησε το αλεύρι στο οποίο τοποθετούνται τα κεριά, γιατί είναι η εξέλιξη του σιταριού το οποίο προϋπήρχε.

Έτσι, ολοκληρώθηκε η 3η και τελευταία ομιλία του, απαντώντας και στις τρεις σε πλειάδα λειτουργικών αποριών και ερωτημάτων που τίθενται από πιστούς, δίνοντας αφορμή για περαιτέρω έρευνα για όσους ενδιαφέρονται για θέματα της λατρείας της Εκκλησίας και της λειτουργικής ζωής.

(Του Σταμάτη Μιχαλακόπουλου / Ι.Ν. Ευαγγελιστρίας Πειραιώς)

ΔΕΙΤΕ ΕΠΙΣΗΣ:

Αρχιμανδρίτης Δανιήλ Ψωίνος: «Απαντήσεις σε λειτουργικές απορίες» – 1ο μέρος

Αρχιμανδρίτης Δανιήλ Ψωίνος: «Απαντήσεις σε λειτουργικές απορίες» – 2ο μέρος